

RESIZING THE MANAGEMENT SYSTEM OF SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES IN A (POST) PANDEMIC CONTEXT

REDIMENSIONAREA SISTEMULUI MANAGERIAL AL ÎNTREPRINDERILOR MICI ȘI MIJLOCII ÎN CONTEXT (POST) PANDEMIC

Octavian COZNIUC

PhD Student, Academy of Economic Studies of MOLDOVA

e-mail: ocozniuc@yahoo.com

Alina SUSLENCO

Coordinator, PhD, Associate Professor,

"Alec Russo" State University of Balti, MOLDOVA

e-mail: alina.suslenco@mail.ru

Abstract

This paper presents a theoretical-methodological foray into the changes in the management system of small and medium enterprises in the context of the pandemic crisis. The aim of the research is to identify changes in the management system of small and medium enterprises through the implementation of information technologies. In the paper, a special place was given to identifying the need to implement information technology in small and medium enterprises. At the same time, the most relevant information technologies to be implemented in small and medium-sized enterprises were identified in order to facilitate their adaptability in the context of the pandemic. Research methodology: analysis, synthesis, induction, deduction, scientific abstraction, qualitative research were used as methods. In conclusion, we can mention that the implementation of information technologies in small and medium enterprises has become a necessity of competitive enterprises that want to adapt more easily to the extremely difficult pandemic context.

Keywords: management, management system, small and medium enterprises, pandemic context.

JEL Classification : L26, M10, M15

INTRODUCERE

Odată cu intensificarea concurenței în sectoarele de activitate ale economiei naționale, devine oportun pentru mediul de afaceri, de a-și identifica avantaje competitive viabile, care le vor ajuta de a-și fundamenta prestația, de a câștiga încrederea clienților săi, dar și de a ieși pe noi piețe. Secolul XXI, pune la încercare obligații dure față de ofertați, impunând limite și punctând cerințe față de întreprinderile care doresc să rămână pe piață, să crească și să se dezvolte.

În contextul mediului extern instabil, întreprinderile sunt supuse diverselor mutații, riscuri și incertitudini, deseori greu de implementat, gestionat și evaluat, fapt ce face din ce în ce mai dificilă posibilitatea de conducere a unei afaceri. Totodată, întreprinderile sunt supuse necesității de adaptare la diferite regulamente, norme și principii noi, care trebuie filtrate în activitatea întreprinderilor.

În consecință, întreprinderile trebuie să-și adapteze sistemul managerial, să identifice căi sigure de activitate pe piață, metode manageriale eficiente, care le-ar asigura cu avantaje competitive strategice și un nivel sporit de competitivitate.

Managementul, reprezintă un concept complex, fiind utilizat în vederea atingerii performanței atât la nivel micro cât și la nivel macroeconomic. Practica managementului, are atât de multe fațete și variații, încât surprinderea elementelor sale esențiale într-o definiție este o căutare provocatoare.

Cercetătorii A.Hitt, S. Balck, L.W.Porter (2012) punctează că „managementul este un concept prea complex pentru o definiție oferită cu precizie” (Hitt, Black, Porter, 2012). Conform opiniei autorilor, se observă că procesul de management este un proces complex, care include mai multe

activități care trebuie realizate cu maximă precizie și în timp util în vederea atingerii performanței organizaționale. Aceași idee este cultivată de către R.W. Griffin, 2013, care reiterează că „managementul include un set de activități (inclusiv planificarea și luarea deciziilor, organizarea, conducerea și controlul) direcționate către resursele unei organizații (umane, financiare, materiale și informaționale), cu scopul realizării obiectivelor organizaționale într-un mod eficient și eficace” (Griffin, 2013).

Cinci ani mai târziu, cercetătorii A.Kinicki, B.K.Williams, în anul 2018, menționează că „managementul constă în realizarea muncii prin intermediul altora” (Kinicki, Williams, 2018).

Academia de Management, în anul 2018, în încercarea sa de a defini managementul, nu oferă propria definiție, dar se referă doar la un dicționar online extern de pe site-ul său web unde managementul este „actul sau modul de gestionare; manipulare, direcție sau control” (A.M., 2018).

CONȚINUTUL CERCETĂRII

Odată cu trecerea timpului opiniile cercetătorilor din domeniul managementului devin tot mai disperse, așa cum Boddy, în 2017 menționează „managementul este o activitate umană universală în medii interne, sociale și politice, precum și în organizații” (Boddy, 2017). Într-adevăr, termenul de management este utilizat pe larg în limbajul cotidian și chiar și în lumea organizațională și se aplică unor domenii la fel de diferite precum gestionarea datelor sau gestiunea conflictelor.

Sistemul managerial poate fi redat schematic în Figura 1.

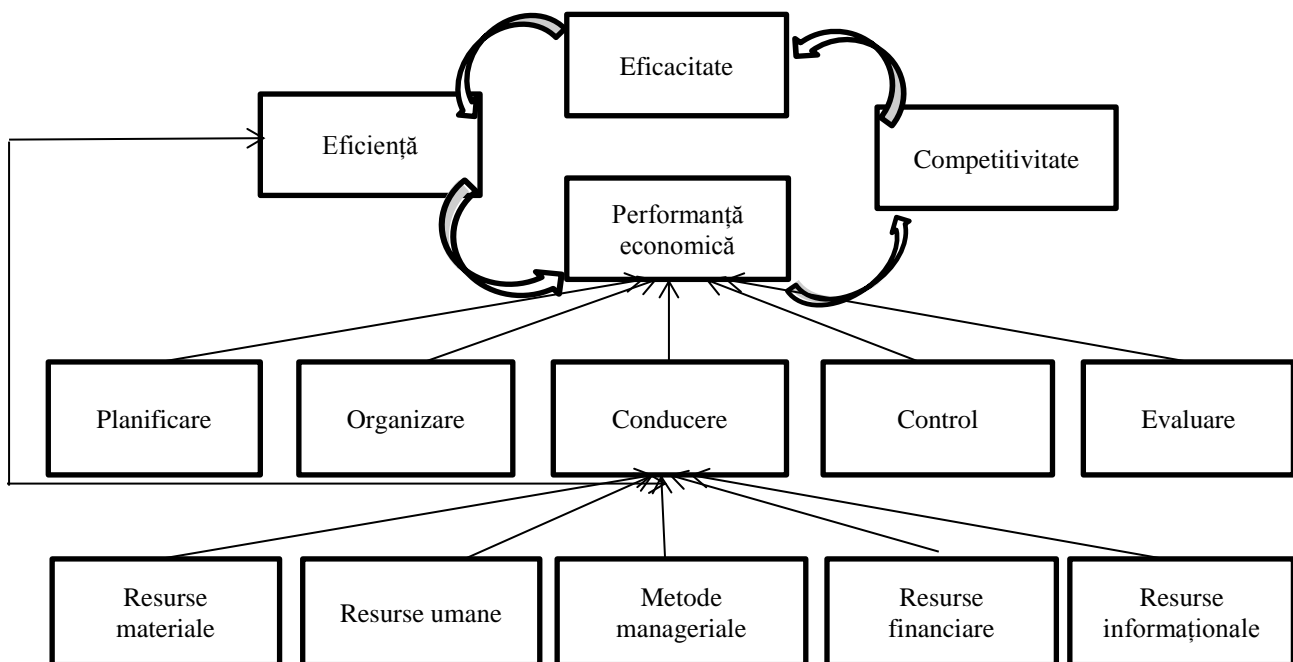

Figura 1. Abordarea sistemică a managementului

Sursa: elaborat de autori

Analizând abordarea managementului ca sistem, putem puncta câteva aspecte definiției:

1. Managementul implică gestionarea corectă a resurselor în vederea atingerii performanței organizaționale la nivelul tuturor subsistemelor;
2. Managementul implică realizarea cu succes a funcțiilor manageriale în verea echilibrării tuturor subsistemelor;
3. Managementul centrează eforturile echipei spre atingerea eficienței, eficacității, performanței și competitivității întregului sistem.

F. Hartle și T.B. Weiss susțin că managementul performanței este proces de stabilire în comun acord „ce vrem să realizăm și cum ar trebui realizat, precum și abordarea gestionării și dezvoltării oamenilor într-un mod care crește probabilitatea de atingerea obiectivelor organizaționale (Hartle, Wriss, 1997).

G.V. Waldt și W. Fox, în 2015, consideră că managementul performanței poate fi definit ca o abordare a managementului care sensibilizează managerii pe de o parte, și angajații, pe de altă parte, către realizarea obiectivelor strategice ale companiei. Astfel, managementul performanței include un set integrat de tehnici și metode care vizează îmbunătățirea productivității, calitatea relației dintre intrări, activități și rezultatele companiei, ca abordare managerială a realizării obiectivelor strategice (Waldt, Fox, 2015).

Nivelul de eficiență al unei întreprinderi depinde, în mare parte, atât de factorii externi cât și de cei interni.

Factorii externi includ:

- *politicile de stat* (structuri, legislație, instrumente financiare, standarde economice);
- *mecanisme instituționale* (centre de cercetare și formare, institute, asociații);
- *infrastructură* (fonduri inovatoare, bănci comerciale, burse de valori, rețele de informații, transport, comerț);
- *schimbări structurale în societate și economie* (în domeniul tehnologiei, cercetării).

Factorii interni sunt împărțiți în „factori hard”, adică cei care sunt măsurabili și au parametri fizici (tehnologie, echipamente, materiale, energie, produse) și „factori soft” (sistemul de organizare și management, angajații, metodele și tehnicile manageriale, stilul de conducere).

Fiecare întreprindere trebuie să monitorizeze constant procesul de valorificare a factorilor interni prin dezvoltarea și implementarea consecventă a propriului program pentru îmbunătățirea eficienței activităților și, de asemenea, să ia în considerare influența factorilor externi asupra acestuia.

În contextul cercetărilor efectuate, putem identifica factorii eficienței sistemului managerial modern, pe care i-am redat schematic în Figura 2.

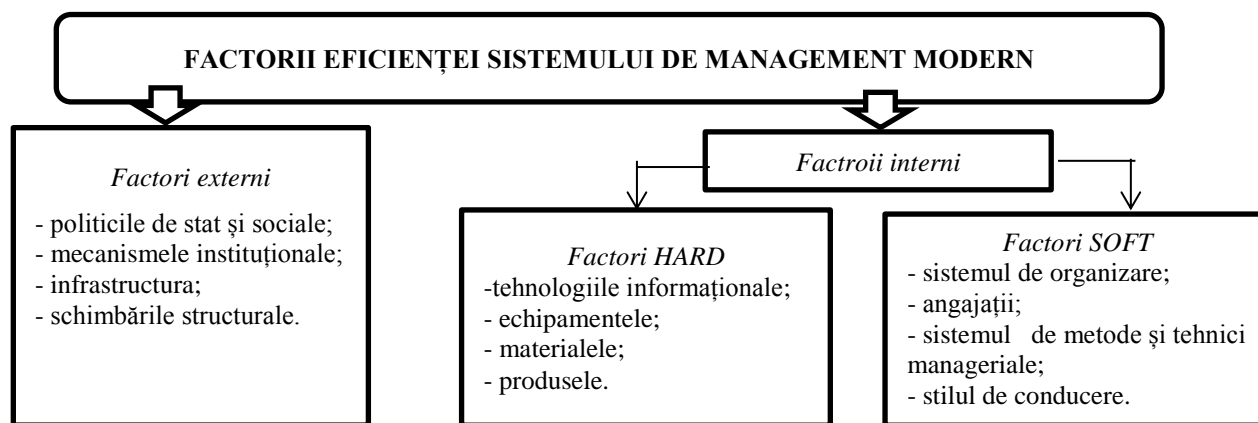

Figura 2. Factorii eficienței sistemului managerial modern

Sursa: elaborat de autori

Astfel, putem menționa că managementul este o domeniu complex, care a înregistrat o multitudine de abordări, care l-au ajutat să se fundamenteze și să capete noi dimensiuni și sfere de aplicabilitate. Trasând o hartă cronologică a demersurilor cercetătorilor în definirea managementului, putem menționa că de-a lungul timpului cercetătorii identificau managementul prin intermediul funcțiilor manageriale pe care un manager le realizează în cadrul activității sale. Totodată, o altă caracteristică a managementului este realizarea obiectivelor organizaționale prin intermediul altor oameni, în condiții de performanță și competitivitate.

Odată cu creșterea abundenței informaționale, companiile devin dependente de implementarea de noi schimbări în sistemul managerial. Schimbarea tehnologiei cauzează

schimbarea naturii locurilor de muncă. Tehnologiile informaționale înlocuiesc locurile de muncă și modifică drastic cerințele față de ele.

Tehnologiile informaționale se referă la procesul de cunoaștere și metodele sale de aplicare, procesare, transfer și realizare de informații. Sistemul informațional include „colectarea, organizarea, stocarea, publicarea și utilizarea informației sub formă de sunet, imagine grafică, text, număr, ... folosind computerul și instrumentele de telecomunicații” (Pascari, 2021).

Schimbările importante rezultate din sectorul tehnologiilor informaționale, au devenit sursa modificărilor de bază în managementul afacerilor. Cele mai importante schimbări au rădăcini în faptul că tehnologia le-a permis managerilor să accentueze informațiile necesare și să monitorizeze munca angajaților săi (Oprea, Airinei, Fotache, 2002).

În ultimii ani, cercetările din domeniul managementului, amplifică importanța tehnologiilor informaționale pentru succesul afacerilor. În anul 1998, o cercetare realizată de institutul Nolan-Norton a arătat că utilizarea tehnologiilor informaționale în management este redată de calitatea noilor metode manageriale aplicate (Pascari, 2021).

După părerea D. Dănăiață, 1998, tehnologiile informaționale oferă mai multe avantaje pentru lumea afacerilor, cum ar fi viteza de operare, stabilitatea și compatibilitatea datelor, promovând eficiența organizației și îmbunătățind productivitatea, controlând procesele interne (Dănăiață, 1998).

Totodată, cercetătorii D. Oprea, D. Airinei, M. Fotache (2002) apreciază, că tehnologiile informaționale rămân un instrument care face schimbări în natura muncii, integrează îndatoririle organizaționale și contribuie la stimularea competitivității organizaționale (Oprea, Airinei, Fotache, 2002).

Utilizarea tehnologiilor informaționale poate reduce costurile de tranzacționare prin prisma tranzacțiilor electronice de date și baze de date partajate, poate elimina intermediarii în procesele organizaționale. Utilizarea computerelor și a echipamentelor de comunicații, poate fi exploatat în comun din date, audio, imagini, sunet și chiar video.

Schematic, sistemul management modern este redat în Figura 3.

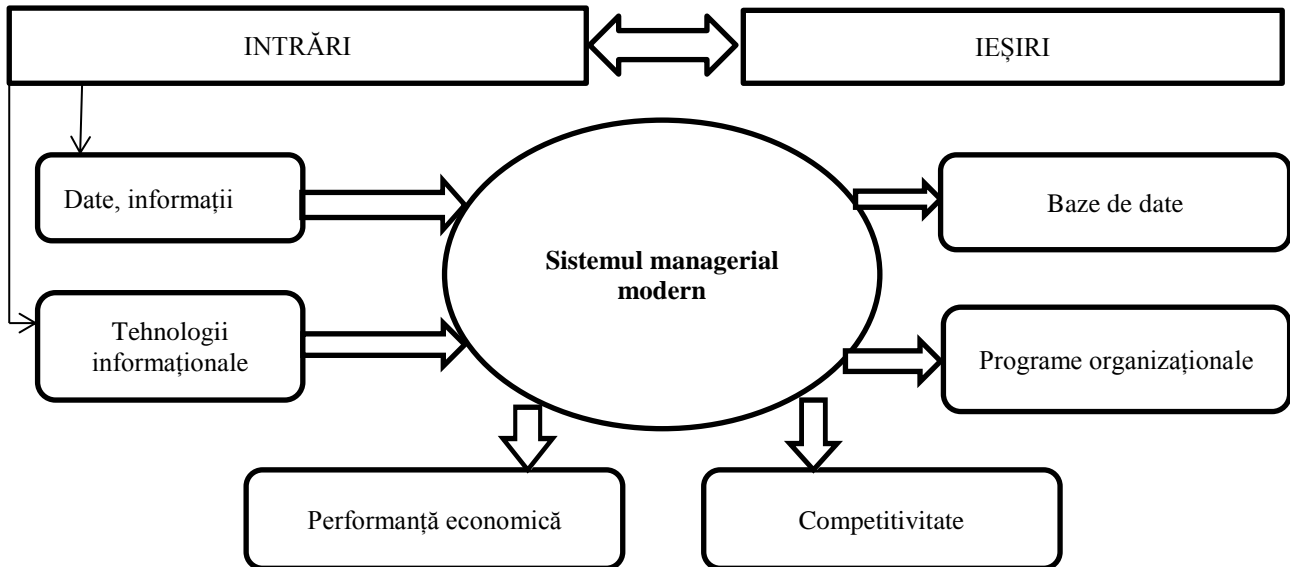

Figura 3. Rolul tehnologiilor informaționale în atingerea performanței economice

Sursa: elaborat de autori

Potrivit datelor figurii 3, putem observa că companiile care aplică tehnologiile informaționale în afaceri, ating un nivel ridicat al performanței economice și tind să atingă competitivitatea prin formarea de avantaje competitive strategice.

Principalele tehnologii informaționale care pot fi aplicate în cadrul întreprinderilor diferă de la o companie la alta, de la o țară la alta. Însă, totuși cele mai importante tehnologii informaționale sunt redate în Figura 4.

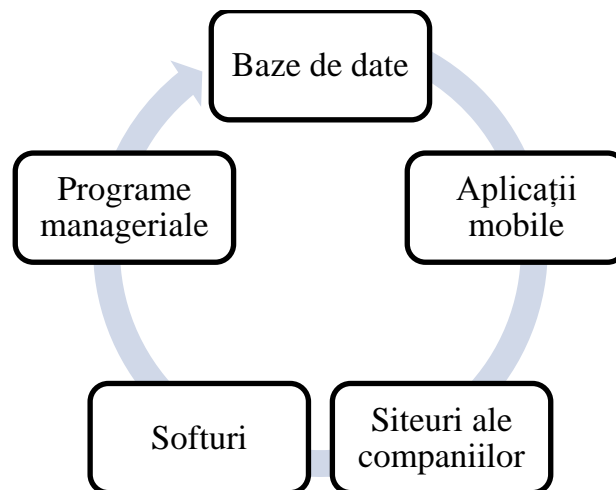

Figura 4. Principalele tehnologii informaționale aplicate în sistemul de management

Sursa: elaborat de autori

Cele mai moderne tehnologii informaționale care sunt aplicate de către companiile din întreaga lume sunt: aplicațiile mobile, softuri, programe, baze de date, siteuri interactive, etc., care ajută companiile să anticipeze dorințele clienților, să aplice un management relațional și să devină întreprinderi competitive.

Actualmente economiile naționale sunt afectate de schimbări rapide care afectează sinergic toate subdomeniile de activitate. Aceste evoluții se datorează schimbării paradigmei, de la economia bazată pe producție în una bazată pe informații.

Pe de altă parte, globalizarea afacerilor implică mutații majore în activitatea companiilor. Piețele naționale au fost influențate de întreprinderile străine și internaționale (multinaționale). Companiile comerciale, încercând să supraviețuiască și să mențină concurența cu alte țări și companii, trebuie să introducă schimbări rapide în paradigmele manageriale.

Un instrument util care a fost aplicat în cadru companiilor este tehnologia informațională care a modificat sistemul managerial al întreprinderilor infiltrând un nou instrumentar managerial axat pe atingerea succesului și eficientizarea proceselor.

Fără îndoială, managerii au un rol fundamental în conturarea demersului de dezvoltare a organizațiilor unde tehnologiile informaționale s-au dovedit a avea un impact decisiv asupra succesului afacerilor și în atingerea performanței organizaționale

Cu toate acestea, este clar că IT-ul, prin crearea unui spectru larg de informații care înregistrează cele mai mici evenimente și informații, ajută managerii să ia decizii și să planifice prin analiza datelor actualizate pentru a-și face un viitor luminos pentru ei și organizația lor.

Tehnologiile informaționale permit managerilor să controleze rapid și să coordoneze performanța organizației cu conducerea printr-un feedback rapid și solidaritate, folosind procesul rapid de informare.

CONCLUZII

Cercetările efectuate, ne-au permis să identificăm factorii care contribuie la formarea eficienței sistemului de management modern precum: *factorii externi* – redați prin prisma politicilor macroeconomice, mecanismelor instituționale, infrastructurii, schimbărilor structurale. Pe lângă factorii externi, o pondere importantă o au *factorii interni*, redați prin prisma factorilor „hard” – adică a tehnologiilor, echipamentelor, materialelor și produselor utilizate, dar și a celor „soft” – redați prin sistemul de organizare a întreprinderii, angajații, metodele și tehnicile manageriale, stilul de conducere.

Totodată, putem menționa că odată cu criza pandemică, necesitatea de digitalizare a întreprinderilor mici și mijlocii se accentuează și impune necesitatea întreprinderilor mici și mijlocii de a se adapta rapid noului context în vederea asigurării viabilității și durabilității. Cele mai des utilizate tehnologii informaționale aplicate de către sectorul de întreprinderi mici și mijlocii sunt: baze de date, programe manageriale de gestiune a afacerii, softuri, platforme online, siteuri specializate. Considerăm că aplicarea tehnologiilor informaționale contribuie la atingerea performanței dar și asigură un traseu sigur spre sustenabilitate.

BIBLIOGRAFIE

1. COSTAȘ, I. *Managementul calității tehnologiilor și sistemelor informaționale*. Chişinău: ASEM, 2012.
2. COSTAȘ, I. *Tehnologii de procesare a informației economice*. Chişinău: editura ASEM, 2011, 284 p.
3. DĂNĂIAȚĂ, D. *Informatica în sprijinul managementului*. Timișoara: Mirton, 1998.
4. DUMITRAȘCU, V. *Abordarea sistemică – instrument al managementului complexității* [online]. Disponibil: <http://store.ectap.ro/articole/41.pdf> (accesat 08.08.2021).
5. FOTACHE, D. *Groupware*. Iași: Editura Polirom, 2002.
6. FRANC, I.V.; RISTEA, A.L. *Impactul noilor tehnologii ale informației și comunicației asupra logisticii mărfurilor* [online]. Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/316512093_Impactul_noilor_tehnologii_ale_informatiei_si_comunicatiei_asupra_logisticii_marfurilor/link/5b7b8665299bf1d5a718e483/download (accesat 03.08.2021).

7. GATES, B. *Afaceri cu viteza gândului*. București: Editura Amaltea, 2000.
8. GONCEAR, M. *Managementul implementării tehnologiilor informaționale și comunicaționale în peocetul educațional* [online]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/173-178_7.pdf (accesat 08.08.2021)
9. GRIFFIN, R.W. *Management: principles and practices*. Australia: South-Western Cengage Learning, 2013
10. HITT, M.A.; BLACK, S.; PORTER, L.W. *Management 3rd etdition*. Pearson: University of Michigan, 2012.
11. KINICKI, A.; WILLIAMS, B.K. *Management: a practical introduction*. New-York: McGraw-Hill Education, 2018.
12. OPREA, D.; AIRINEI, D.; FOTACHE, M. *Sisteme informaționale pentru afaceri*. Iași: Polirom, 2002, 392 p.
13. PASCARI, L. *Tendențe în sistemele informaționale pentru administrarea afacerilor* [online]. Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/282869293_TENDINTE_IN_SISTEMELE_INFOR_MATIONALE_PENTRU_ADMINISTRAREA_AFACERILOR/link/5620dadd08aea35f267eb519/download (accesat 08.08.2021)
14. PÎRCĂLAB, A.T. *Managementul calitativ al informației și securitatea informațiilor* [online]. Disponibil: <http://conferinta.academiacomerciala.ro/CD2015/ARTICOLE/3/MANAGEMENTUL%20CALITATIV%20AL%20INFTEA%20INFORMATIPircalab.pdf> (accesat 12.08.2021)
15. SOLCAN, A. *Bazele antreprenoriatului. Inițierea unei mici afaceri*. Chișinău: Editura ASEM, 2006.
16. WALDT, G.V.; FOX, W. *A guide to preject management*. Lansdowne Cape Town, South Africa : Juta and Company (Pty) Ltd, 2015.
17. WEISS, T.B.; HARTLE, F. *Reengineering performance management*. England: CRC Press, 1997.